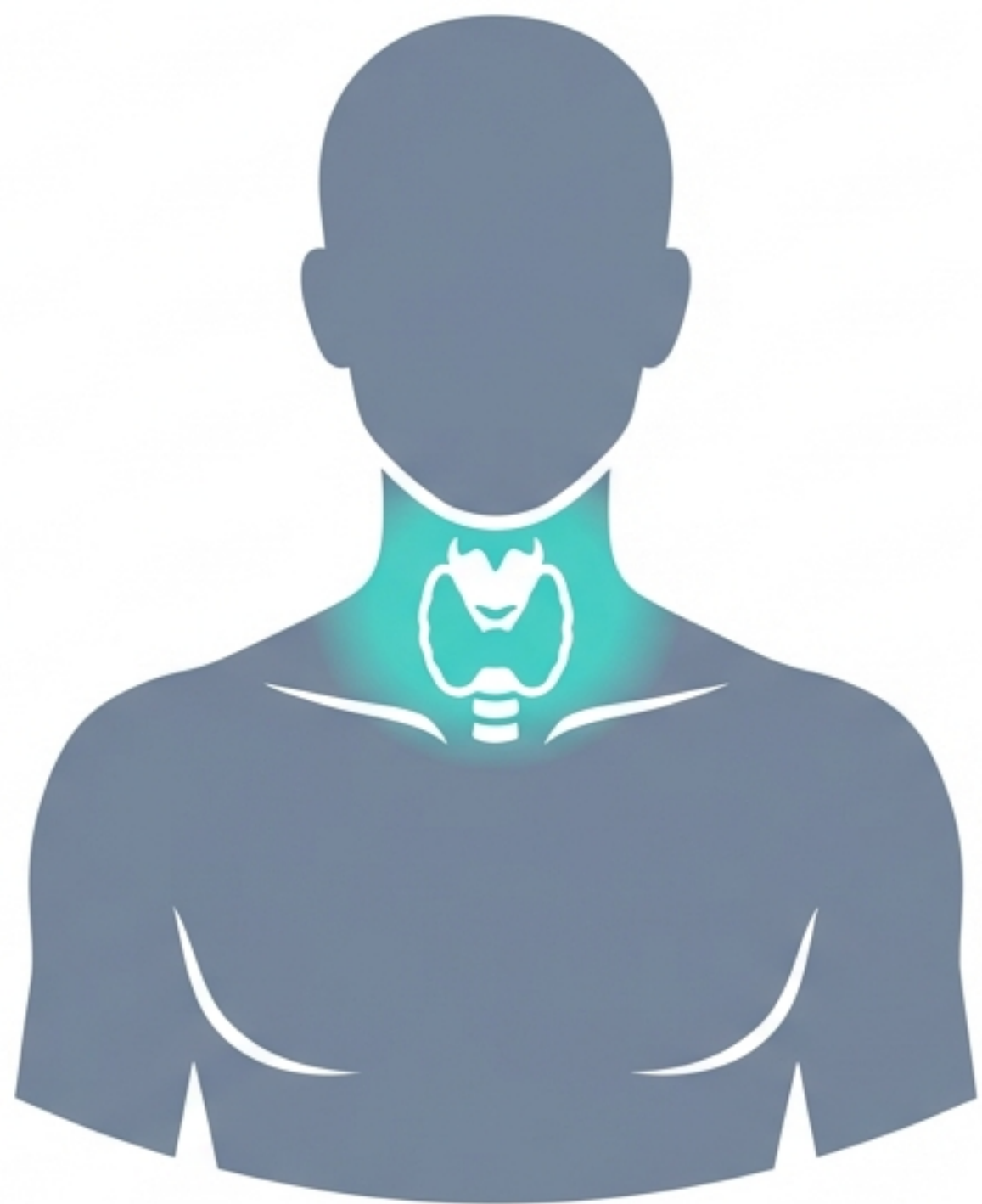

Ošetrovatelská péče u pacienta s hypertyreózou

Klinický průvodce onemocněním, diagnostikou a sesterským procesem

Co je hypertyreóza?

Stav, kdy dochází k **nadměrné produkci hormonů štítné žlázy**, která neodpovídá fyziologickým potřebám organismu (**tyreotoxikóza**).

Klinické zařazení: Pacient je standardně přijímán na lůžkové oddělení interny.

Etiologie a hlavní příčiny

Autoimunitní původ

Graves-Basedowova nemoc (tělo produkuje protilátky proti vlastní tkáni štítné žlázy, což ji stimuluje k hyperfunkci).

Uzlová a nádorová onemocnění

Hypertyreoidní uzlová struma, autoimunní adenom, nádorové onemocnění hypofýzy.

Iatrogenní / Zevní

Předávkování hormony štítné žlázy.

Klinický obraz: Jak se nemoc projevuje?

Kardiovaskulární

Tachykardie

Poruchy srdečního rytmu

Bušení srdce

Gastrointestinální & Fyzické

Úbytek hmotnosti (při zvýšené chuti)

Průjmy

Svalová slabost

Teplá a zpotená kůže

Vypadávání vlasů

Lomivost nehtů

Nesnášenlivost tepla

Návaly horka

Nervové & Psychické

Neklid

Nesoustředěnost

Nespavost

Rychlá a vzrušená řeč

Nervozita a třes

Depresivní ladění

Zvýšené šlachové reflexy

Specifický symptom: Exoftalmus

Projevy:

- Výrazné vystoupení očních bulbů
- Otoky očních víček
- Zvýšená citlivost očí

KRITICKÝ STAV: Tyreotoxická krize

Závažný, život ohrožující stav s nadměrně vystupňovanou funkcí štítné žlázy. Vyžaduje intenzivní léčbu na JIP.

Spouštěče

Chirurgický zákrok, přerušení léčby, celkové onemocnění, porod, infekce.

Klinické příznaky (Ihned hlásit!)

Horečka až hyperpyrexie, tachyarytmie, srdeční selhání, delirium, psychóza, křeče, kóma, těžké průjmy a zvracení.

Urgentní léčba

Tyreostatika, jód, betablokátory, glukokortikoidy.

Diagnostika a vyšetřovací metody

Základní vyšetření

Anamnéza a fyzikální vyšetření, EKG.

Laboratorní diagnostika

T3, T4, TSH, FT3, FT4.
Tyreoglobulin (TG) a protilátky proti TG.
Hladina cholesterolu.

Zobrazovací metody

SONO štítné žlázy,
Gamagrafie štítné žlázy.

Medicínský management a léčba

Konzervativní léčba

- Podávání tyreostatik (**Carbimazol**, **Propycil**).
- Léčba radioaktivním jódem.
- Potlačení symptomů (např. anxiolytika pro zklidnění).

Chirurgická léčba

- **Strumektomie** (odstranění štítné žlázy).

Sesterský proces: Prostředí a psychologie

Úprava prostředí

Uložte nemocného do malého, klidného a **chladného pokoje** co **nejblíže k oknu** (pacient nesnáší teplo!).

Psychologická podpora

Respektujte individualitu a nálady (předcházejte konfliktům). Budte oporou, sledujte vnímání zdravotního stavu a zjistěte úroveň informovanosti pacienta.

Pohybový režim

Pohyb bez omezení, ale s přihlédnutím k únavě a přidruženým chorobám. Zajistěte doprovod na vyšetření.

Monitoring a sledování stavu

Co rutinně měřit:

Základní fyziologické funkce, tělesná hmotnost, stav hydratace.

Co aktivně sledovat:

Vyprazdňování (počet a charakter stolic), účinky podaných léků, projevy únavy a svalové slabosti, psychický stav.

VAROVÁNÍ: Včasná detekce krize

Okamžitě hlase lékaři varovné znaky: nauzea, zvracení, tachykardie, zvýšený neklid, zvýšená teplota, dezorientace.

Specifika hygienické péče

Termoregulace a pocení

Zajistěte možnost častého sprchování. Doporučte vlažnější vodu.

Čistota prostředí

Zajistěte častější výměnu osobního a ložního prádla.

Péče o kůži a sliznice

Zvýšená hygiena análního otvoru (prevence opruzenin z častých průjmů). Důkladné promazávání kůže vhodným krémem. Zhodnoťte soběstačnost a poskytněte pomoc.

Nutriční terapie a výživa

Vhodné

- ✓ - Ordinována dieta č. 11 (energeticky bohatá).
- ✓ - Nutný dostatečný přísun kvalitních bílkovin.
- ✓ - Dostatek tekutin a strava má být dostatečně teplá.

Nevhodné

- ✗ - PŘÍSNÝ ZÁKAZ silného čaje a černé kávy (zhoršují tachykardii a neklid).
- ✗ - POZOR: Nevhodné jsou druhy ovoce a zeleniny s obsahem nestravitelných zbytků (zvyšují vyprazdňování a zhoršují průjem).

Vylučování a spánkový režim

Odpočinek a spánek

- **Management spánku:** Pacient často trpí nespavostí. Zajistěte maximálně klidné a vhodné prostředí pro odpočinek. Respektujte individuální spánkové návyky.
- **Prevence vyčerpání:** Nemocný se nesmí fyzicky přepínat z důvodu úbytku svalové výkonnosti. Zajistěte dostatek odpočinku během dne.

Vylučování a dokumentace

- Hodnoťte soběstačnost.
- Zaznamenávejte počty stolic.
- Udržujte dokonalou péči o konečník k zamezení komplikací z průjmů.

Edukace nemocného před propuštěním

Co předat pacientovi:

Životospráva

Nutnost tělesného šetření a dostatečného odpočinku. Dodržování předepsaného dietního režimu. Přísný zákaz pití alkoholu.

Ochrana zraku

Vhodnost používání slunečních brýlí kvůli zvýšené citlivosti očí při exoftalmu.

Následná péče

Poučení o vlastním onemocnění, striktní dodržování medikace a nutnost pravidelných návštěv u lékaře (dispenzarizace).

Shrnutí: Zlatá pravidla ošetrovatelské péče

1. Chlad a klid:
Minimalizujte tepelnou zátěž a stres pacienta.

2. Nutriční podpora:
Kompenzujte vysoký energetický výdej (dieta 11, bílkoviny) a dbejte na hydrataci.

3. Důsledná hygiena:
Řešte nadměrné pocení a chraňte kůži při průjmech.

4. Ostražitost: Neustále monitorujte vitální funkce a ihned hlase známky blížící se tyreotoxické krize.